

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas

2019-06-03

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
VEIKLOS PAJAMŲ VIRŠUTINĖS RIBOS 2020 METAMS KOREGAVIMO**

2019 m. birželio 3 d. Nr. O5E-150
Vilnius

1. Bendrosios nuostatos

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 bei 15 dalimis, nustato gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinę ribą penkerių metų laikotarpiui. Atsižvelgdama į tai, Komisija 2018 m. spalio 26 d. nutarimu Nr. O3E-364 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2019–2023 metams nustatymo“ nustatė AB „Amber Grid“ (toliau – AB „Amber Grid“ arba Bendrovė) gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. AB „Amber Grid“ 2019 m. balandžio 12 d. raštu Nr. 7-291-368 (toliau – Raštas), o vėliau, Dujų skyriui paprašius papildomų duomenų, 2019 m. gegužės 3 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4142), 2019 m. gegužės 6 d. raštu Nr. 7-320-26, 2019 m. gegužės 20 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4690), 2019 m. gegužės 22 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4740) ir 2019 m. gegužės 24 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4790) pateikė medžiagą 2020 m. perdavimo veiklos pajamų viršutinei ribai¹ koreguoti.

Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius), vadovaudamasis Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), nuostatomis bei atsižvelgdamas į Bendrovės pateiktus duomenis, suskaičiavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą 2020 metų laikotarpiui.

2. Gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimas 2020 m.

2.1. Metodikos nuostatos

Gamtinių dujų metinės perdavimo paslaugos pajamos (P_{ps}) skaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 15 punktu:

$$P_{\text{ps}} = S_{\text{ps}} + ROI_{\text{ps}} + P_{\Delta}; \text{ Eur}$$

¹ Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VII-1973 2, 5, 7, 9, 20, 21, 25, 31, 37, 38, 39, 45, 46, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymą Nr. XIII-1782, iki 2019 m. sausio 1 d. buvo nustatoma kainos viršutinė riba, o nuo 2019 m. sausio 1 d. nustatoma pajamų viršutinė riba.

čia:

S_{pso} – nustatytos metinės perdavimo paslaugos bazinės sąnaudos, skaičiuojamos:

$$S_{\text{pso}} = \text{OPEX}_{(\text{be DU})} + C_L + C_{\text{DA}} + \text{OPEX}_{\text{DU}} + C_T; \text{ Eur}$$

čia:

$\text{OPEX}_{(\text{be DU})}$ – nustatytos perdavimo paslaugos operacinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.3 papunktį, Eur;

$$\text{OPEX}_{(\text{be DU})} = C_M + C_P + C_A + C_S + C_O; \text{ Eur}$$

čia:

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos, Eur;

C_P – personalo sąnaudos be darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, Eur;

C_A – administracinės sąnaudos, Eur;

C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, Eur;

C_O – kitos paskirstytinos sąnaudos, Eur.

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.1 papunktį, Eur;

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.2 papunktį, Eur;

OPEX_{DU} – darbo užmokesčio, socialinio draudimo ir įnašų į garantinį fondą sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.4 papunktį, Eur;

C_T – mokesčių sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.5 papunktį, Eur;

ROI_{pso} – pagal Metodikos 14.6.1 papunktį suskaičiuota perdavimo veiklos investicijų grąža, Eur;

P_{Δ} – nepakankamos ir perteklinės pajamos, gautos už perdavimo paslaugas, bazinių sąnaudų, koreguotinių pagal Metodiką, nuokrypiai, investicijų grąžos neatitiktis ir kiti pagrįsti sąnaudų / pajamų nuokrypiai nuo Komisijos nustatytų ar suderintų rodiklių, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai ir yra kaupiami reguliavimo sąskaitoje, apskaičiuotoje vadovaujantis Metodikos II skirsnyje numatytais principais.

2.2. Bazinio perdavimo dujų kiekio koregavimas 2020 m.

Bazinis kiekis reguliuojamų pajamų viršutinių ribų galiojimo laikotarpiu nustatomas, atsižvelgiant į realizuotiną paslaugos kiekį per vienerius reguliavimo periodo metus, įvertinus: praėjusio reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpio faktinę realizuoto kiekio metinę apimtį, sistemos naudotojų apklausos duomenis, priešasčių, kurias Operatorius nurodė kaip lemiančias realizuoto kiekio faktinius apimtį pokyčius, pagrįstumą ir kitas Metodikos 11 punkte numatytas prielaidas.

Prognozuojama, kad transportuotini gamtinių dujų kiekiai mažės nuo 49 722 GWh per metus (2019 m.) iki 49 599 GWh (2020 m.), lyginant su 2018 m. faktiniu transportuotu kiekiu 52 460 GWh, 2020 m. prognozuojamas gamtinių dujų kiekis mažės 5,8 proc., o lyginant su 2014–2018 m. vidurkiu (49 912 GWh), 2020 m. prognozuojamas perdavimo sistema transportuojamas gamtinių dujų kiekis sumažės 0,6 proc. (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Transportuotini gamtinių dujų kiekiai

Metai:	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2019	2020
Dujų suvartojimas (transportavimas) (GWh) iš viso:	48.234	48.991	47.321	52.552	52.460	49.912	49.722	49.599
Vidinis išleidimo taškas (MWh)	2.562.096	26.182.642	23.336.154	24.290.040	22.319.997	-	22.447.894	21.271.837
Kiemėnų DAS (MWh)	400	1.029.353	473.927	2.598.256	2.307.973	-	1.273.795	494.795
Transportavimas į trečiąją šalį (MWh)	2.075.405	21.778.921	23.511.185	25.663.847	27.932.153	-	26.000.000	27.832.153

Dujų skyrus įvertino Bendrovės pateiktus duomenis bei siūlo **2020 m. numatyti Bendrovės siūlomą transportuotiną gamtinių dujų kiekį (49 599 GWh), kuris yra 0,2 proc. mažesnis lyginant su 2019 m. nustatytu kiekiu (49 722 GWh) ir 5,8 proc. mažesnis negu 2018 m. faktiniai gamtinių dujų kiekiai (52 460 GWh).**

2.3. Bazinių sąnaudų koregavimas 2020 m.

2.3.1. Gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms

Metodikos 14.1 papunktis numato gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms nustatymo principus. Nustatant šias sąnaudas atsižvelgiama į praėjusio reguliavimo periodo paskutinių pasibaigusį ketverių metų vidutinius faktinius ir Komisijos nustatytus pastoviuosius gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius bei kitus Metodikos 14.1.2–14.1.3 papunkčiuose įvardintus aspektus.

Bendrovės gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms reikmėms suvartojamų gamtinių dujų kiekiai 2014–2018 m. (faktiniai duomenys) ir 2019–2020 m. (laukiami/prognozuojami) pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Bendrovės faktiniai ir prognozuojami gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms reikmėms skirti gamtinių dujų kiekiai (MWh)

	Kuro ir remontų technologinės sąnaudos – iš viso	iš bendro kuro ir remontų technologinių sąnaudų kiekio:				Paklaidų ir nesandarumų technologinės sąnaudos – iš viso	IŠ VISO
		technologinėms reikmėms, išleidžiant dujas į atmosferą remonto metu	DSS dujų pašildymui	Panevėžio DKS	Jauniūnų DKS		
2014 m.	30549	8601	13018	2343	6587	61258	91806
2015 m.	40540	23580	12650	3430	880	52106	92646
2016 m.	43458	21879	11345	7040	3194	88648	132107
2017 m.	41121	8450	11602	8734	12335	123243	164364
2018 m.	69579	16187	11225	15516	26651	-7350	62230
2019 m. Komisijos nustatytas	46106	18300	12154	7887	7765	102000	148106
2019 m. laukiamas	66300	18300	12000	13000	23000	102000	168300
2020 m. teiktas Komisijai	69232	20832	12400	13000	23000	150000	219232
2020 m. patikslinta prognozė	65230	16830	12400	13000	23000	100000	165230

2020 m. Bendrovės prognozuojamas gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms

reikmėms suvartojamų gamtinių dujų kiekis siekia 165 230 MWh, lyginant su 2019 m. Komisijos nustatytu kiekiu, jis yra 10,4 proc. didesnis. Vadovaujantis Bendrovės pateikta informacija, esminius dujų kiekių pokyčius technologinėms reikmėms 2020 metais lemia 2019 m. faktinis I ketvirčio, ženkliai didesnis nei Komisijos patvirtintas gamtinių dujų sunaudojimas technologinėms reikmėms Jauniūnų (2019 m. nustatytas 7 765 MWh, 2019 m. I ketv. faktinis – 22 274 MWh) ir Panevėžio dujų kompresorinėse stotyse (2019 m. nustatytas 7 887 MWh, 2019 I ketv. faktinis 1 552 MWh). Atsižvelgiant į 2019 m. I ketvirčio faktinius rezultatus, Bendrovė siūlo patikslinti 2020 m. gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms reikmėms sunaudojamo gamtinių dujų kiekio prognozę ir 2020 m. numatyti 165 230 MWh. Pažymėtina, kad Bendrovės 2020 m. patikslintas kiekių apimtis, palyginus su 2018 metais teiktomis Komisijai, sumažino 54 002 MWh (sumažinti paklaidų ir nesandarumų bei kuro ir technologinėms reikmėms, išleidžiant dujas į atmosferą remonto metu kiekiai), bet palyginus su Komisijos 2019 m. nustatytais padidino 17 124 MWh, įvertinus šiuos reikšmingus sąnaudų nuokrypius (C_x):

- sąnaudos technologinėms reikmėms, išleidžiant dujas į atmosferą remontų metu sumažintos 1.470 MWh, nes papildomi nenumatyti remonto darbai bus nurodomi pagal faktą, kaip nustatyta Metodikos 14.1.1.6 punkte;

- sąnaudos Jauniūnų ir Panevėžio dujų kompresorinių stočių padidintos 20.348 MWh, atsižvelgus į 2019 m. laukiamą dujų suvartojimą technologinėms reikmėms;

- paklaidų ir nesandarumų sąnaudos sumažintos 2.000 MWh.

Dujų skyrius, įvertindamas Metodikos 14.1.2.1 papunktį pagal kurį nustatomas paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų procentinis santykis, atsižvelgdamas į faktinius praeitų laikotarpių paklaidų ir nesandarumų sąnaudų apimtis ir atitinkamo laikotarpio Operatoriaus transportuotinu gamtinių dujų kiekius (per įleidimo taškus įleistas dujų kiekis) bei atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos pažymoje Nr. O5E-284, „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2019–2023 metams nustatymo“ pateiktą minėtų sąnaudų vertinimą, siūlo 2020 m. numatyti 0,20 proc. paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų procentinį santykį, kuris apskaičiuojamas įvertinus 2020 m. numatytą 100 000 MWh paklaidų ir nesandarumų kiekį (šis kiekis nustatytas įvertinus praeitų metų faktinius rezultatus bei įgyvendintas investicijas) bei 50 061 993 MWh transportuotiną kiekį per įleidimo taškus.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Bendrovės 2019 m. I ketvirčio faktinius duomenis, taip pat į Metodikos 14.1.6 papunktį, kuris numato faktinių kuro ir remontų technologinių sąnaudų nuokrypių vertinimą ateinančiuose laikotarpiuose bei Metodikos 14.1.2 papunktį, apibrėžiantį paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų vertinimą, siūlo 2020 m. nustatyti 165 230 MWh gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekį.

Bendrovės pateikta gamtinių dujų, vartojamų technologinėms reikmėms, prognozuojama pirkimo kaina yra lygi 23,08 Eur/MWh. Tačiau Dujų skyriaus apskaičiuota prognozuojama gamtinių dujų pirkimo svertinė kaina siekia 22,44 Eur/MWh. Pažymėtina, kad skaičiavimai atliekami atsižvelgiant į gamtinių dujų biržos (GET Baltic) Lietuvos prekybos aikštelės rezultatus – vertinamas 12 mėn. faktinių kainų svertinis vidurkis.

Dujų skyrius, vadovaudamasis Metodikos 8.9 ir 14.1 papunkčių nuostatomis bei įvertinęs Bendrovės pateiktus duomenis, Dujų skyriaus apskaičiuotą prognozuojamą svertinę dujų pirkimo kainą (22,44 Eur/MWh) bei Dujų skyriaus siūlomą dujų kiekį technologinėms reikmėms – 165 230 MWh, apskaičiavo 2020 m. sąnaudų dydį, skirtą technologinėms reikmėms – 3 707,8 tūkst. Eur (165 230 MWh*22,44 Eur/MWh=3 707 761,2 Eur).

Dujų skyrius siūlo 2020 metams nustatyti 3 707,8 tūkst. Eur sąnaudas technologinėms reikmėms, t. y. 8,1 proc. daugiau, negu Komisijos nustatytos sąnaudos technologinėms reikmėms 2019 metais (3 406,44 tūkst. Eur).

2.3.2. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 14.2 papunkčiu, atsižvelgiant į metų, kuriems nustatoma pajamų viršutinė riba, pradžioje atitinkamai

paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą, Komisijos nustatyta tvarka suderintas ir įvykdytas investicijas, koreguojančias nusidėvėjimo (amortizacijos) sumas, planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymus, perleidimus bei Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, reikalavimus.

Bendrovė Raštu pateikė 2018 m. faktines ir 2020 m. prognozuojamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, kurios yra planuojamos pagal esamo ir būsimo ilgalaikio turto vertės paskirstymą per visą planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į patvirtintus nusidėvėjimo normatyvus, įvertinant esamo turto nusidėvėjimą ir Bendrovės investicijas į perdavimo veiklą (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Bendrovės 2018–2020 m. faktinės ir prognozuojamos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos (tūkst. Eur)

	2018 m. faktas	2019 m. Komisijos nustatytos	2020 m. patikslinta prognozė
Nusidėvėjimo sąnaudos	11 425	12 226	11 243

Pažymėtina, kad nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų pokyčius lemia šios aplinkybės:

1) Bendrovė 2019 m. II pusr. planuoja pereiti nuo transporto ir kompiuterinės technikos turėjimo savo nuosavybėje modelio prie šių turto objektų nuomos modelio. Taip Bendrovė siekia išgryninti savo pagrindinę veiklą, daugiau resursų skirti perdavimo sistemos operatoriaus funkcijų vykdymui. Prie automobilių nuomos bus pereinama palaipsniui – 2020 m. bus išsinuomoti 67 automobiliai, vietoje dabar esančių Bendrovės balanse, atsisakant senesnių nei 5 metų automobilių. Atitinkamai, 2020 m. 400 tūkst. Eur mažės investicijų programoje transporto priemonių įsigijimui numatytos investicijų apimtys. Atsižvelgiant į tai, ateinančiais laikotarpiais bus mažesnės planuojamos transporto turto grupės reguliuojamo turto vertė (400 tūkst. Eur) ir nusidėvėjimo sąnaudos (57 tūkst. Eur). Inventorizavus Bendrovėje naudojamą kompiuterinę įrangą, buvo nustatyta, kad iš 350 kompiuterių visai nusidėvėję yra apie 300 vnt. Nusidėvėjusios įrangos keitimui buvo nagrinėtos dvi alternatyvos – naujų kompiuterių pirkimas, atitinkamai didinant lėšas investicijų programoje, arba perėjimas prie kompiuterinių darbo vietų nuomos. Įvertinus kompiuterinių darbo vietų valdymo modelius, jų privalumus ir trūkumus, buvo pasirinktas nuomos modelis, pereinant prie tipo „pilnas išskėlimas“ (angl. *Full outsourcing*), t. y. nuomojant visas kompiuterines darbo vietas. Pažymėtina, kad kompiuteriai, kuriems nesuėjo 4 metų tarnavimo laikas, bus naudojami ir toliau, tačiau 4 metams praėjus, bus išigyjami kompiuteriai jau pagal nuomos sutartį. Dėl perėjimo prie nuomos modelio, atitinkamai, 2020 m. 126 tūkst. Eur mažės investicijų programoje kompiuterinės technikos įsigijimui numatytos investicijų apimtys. Atitinkamai, ateinančiais laikotarpiais bus mažesnės planuojamos kompiuterinės technikos turto grupės reguliuojamo turto vertė (126 tūkst. Eur) ir nusidėvėjimo sąnaudos (32 tūkst. Eur).

2) Komisijos 2018 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. O3E-402 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ taikomų nusidėvėjimo normatyvų nustatymo“ ir 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ priimti sprendimai dėl magistralinių dujotiekių linijinės dalies su kontrolinio įtaiso paleidimo – priėmimo kameromis, šių kamerų, išcentrinųjų dujų kompresorių, transporto, baldų ir kitų turto objektų nusidėvėjimo normatyvų prailginimo (metinis nusidėvėjimo sąnaudų sumažėjimas 1,2 mln. Eur).

Vadovaudamasis Metodikos 14.2 papunkčio nuostatomis, įvertinęs AB „Amber Grid“ pateiktus duomenis bei argumentaciją, **Dujų skyrius siūlo pripažinti Bendrovės nusidėvėjimo sąnaudas 2020 m. – 11 243 tūkst. Eur, t. y. 983,0 tūkst. Eur mažiau, negu buvo nustatyta**

2019 metams (12 226 tūkst. Eur) ir 1,6 proc. mažiau negu 2018 m. faktinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos (11 425 tūkst. Eur).

2.3.3. OPEX (be DU) sąnaudos

Operacinės sąnaudos – tai remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos (toliau – OPEX_(be DU)).

Ekonomiškai pagrįstas metinis OPEX_(be DU) dydis visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujojo reguliavimo periodo metų, skaičiuojamas įvertinus Statistikos departamento paskutinio mėnesio prieš duomenų pajamų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą paskelbto VKI pokytį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, ir efektyvumo koeficientą, pagal 1 formulę:

$$OPEX_{t+n}(be\ DU) = OPEX_{t+1}(be\ DU) \times \prod_{n=2}^5 \left(1 + \frac{I_{t+n} - e}{100} \right), \text{ Eur} \quad (1)$$

čia:

OPEX_{t+n} (be DU) – remonto, priežiūros, eksploatavimo, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+n metais (antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais);

OPEX_{t+1} (be DU) – remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+1 metais (pirmaisiais reguliavimo periodo metais);

I_{t+n} – Statistikos departamento antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais paskutinį mėnesį prieš duomenų kainų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą, paskelbto VKI pokytis, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc.

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

Pažymėtina, kad jeigu VKI pokytis ≤ 1 proc., tai OPEX_(be DU) sąnaudos nekoreguojamos (paliekamos to paties dydžio);

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos 14.3 papunkčio nuostatas bei įvertinęs remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudas, personalo sąnaudas (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudas, rinkodaros ir pardavimo sąnaudas, kitas paskirstomas sąnaudas nustatytas pirmaisiais reguliavimo periodo metais – 8 409 tūkst. Eur bei įvertinęs 2019 m. kovo mėn. vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (toliau – VKI) pokytį (2,6 proc.), lyginant su 2018 m. kovo mėn., pakoreguotą efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc., suskaičiavo 2020 m. OPEX_(be DU) lygį, kuris siekia 8 543,54 tūkst. Eur.

Bendrovė 2019 m. gegužės 20 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4690) pateikė reikšmingus sąnaudų nuokrypius, prognozuojamus 2020 m., ir papildomą informaciją / argumentus dėl OPEX_(be DU) sąnaudų lygio nustatymo.

OPEX (be DU) sąnaudų pokyčių vertinimas, vadovaujantis Metodikos 8.9 papunkčiu (Cx):

Diagnostikos sąnaudos (348 tūkst. Eur): Bendrovė nurodė, kad investuoja į magistralinius dujotiekius, įrengdama kontrolinio įtaiso paleidimo ir priėmimo kameras. Įrengus magistralinių dujotiekių kameras atsiranda galimybė tirti jų vidinę ertmę ir diagnozuoti dujotiekių faktinę būklę, nustatyti tikslias defektų vietas ir juos pašalinti, išvengiant didesnių ištisinių dujotiekių ruožų perklojimo ir didelių išlaidų. Diagnostikos paslaugų (darbų) apimtys priklauso nuo magistralinių dujotiekių techninę priežiūrą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyto periodiškumo ir faktinės diagnozuojamų dujotiekių būklės. Bendrovė planuoja 411 tūkst. Eur diagnostikos sąnaudų 2019 m.,

atsižvelgiant į naujausią 2018 metų informaciją apie faktines sąnaudas (kainas), patiriamas atliekant panašius (statytų tuo pačiu laikmečiu) magistralinių dujotiekių vidinių ermtių diagnostikas. 2019 m. pagal teisės aktų reikalavimus ir anksčiau atliktų diagnostikų rezultatus bus tikrinama 209 km dujotiekių, kurių skersmuo – nuo DN 350 iki DN1200. Tarp jų pirmą kartą vidinės diagnostikos būdu bus tikrinamos dvi DN 500 ir DN 350 dujotiekio į Jonavos dujų skirstymo stotį gijos. Bendrovė nurodo, kad 2017 m. faktinės diagnostikos sąnaudos sudarė 283 tūkst. Eur, 2019 m. prognozuojamos diagnostikos sąnaudos sudarys 694 tūkst. Eur, nes 2017 m. buvo tiriama 160 km magistralinių dujotiekių atkarpa, o 2019 m. planuojamas - 345 km. Bendrovė pažymėjo, kad 2017 m. 1 km diagnostikos sąnaudos siekė 1,8 tūkst. Eur, tačiau 2019 m. Bendrovė prognozuoja 2 tūkst. Eur/km.

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktus skaičiavimus bei atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus, reguliariai vykdyti dujotiekių diagnostiką, siūlo įvertinti papildomų diagnostikos sąnaudų poreikį 2020 m. Bendrovės pajamų lygyje, kuris apskaičiuojamas įvertinus tikrinamų dujotiekių atkarpų pokytį – 185 km (2017 m. - 160 km, 2019 m. – 345 km), pritaikant 1,88 tūkst. Eur sąnaudas 1 dujotiekio kilometrui – $185\text{km} * 1,88 \text{ tūkst. Eur/km} = 348 \text{ tūkst. Eur}$. Pažymėtina, kad Komisijai nustatant 2019 m. kainų viršutinę ribą (2018 m. spalio 25 d. Komisijos pažyma Nr. O5E-284, „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2019–2023 metams nustatymo“ (toliau – Pažyma)), šios sąnaudos – **348 tūkst. Eur** buvo pagrįstai įtrauktos ir pripažintos būtinomis reguliuojamai veiklai vykdyti. 2019 m. I ketv. šių sąnaudų Bendrovė nepatyrė (rodo faktiniai duomenys), nes atlikus viešuosius paslaugos pirkimus, buvo gautos ženkliai (keletą kartų) didesnės paslaugų kainos nei planuota, todėl pirkimas buvo nutrauktas ir yra paskelbtas iš naujo.

Informacinių technologijų sąnaudos (462 tūkst. Eur): Bendrovė pažymi, kad informacinių sistemų techninio ir (ar) licencinio palaikymo, programavimo paslaugos yra ne vartojimo pobūdžio, o priklauso nuo Bendrovės naudojamų informacinių sistemų struktūros ir kiekio. Naujo reguliavimo laikotarpio informacinių sistemų techninės priežiūros sąnaudos savo turiniu iš esmės skiriasi nuo atitinkamų sąnaudų, patirtų ankstesniais metais: AB „Amber Grid“ atskyrimo 2013 m. metu iš AB „Lietuvos dujos“ perėmė morališkai ir fiziškai susidėvėjusią programinę įrangą. 2015 m. buvo patvirtinta Bendrovės IT sistemų plėtros strategija, pradėtas jos įgyvendinimas pagal parengtą informacinių sistemų diegimo ir modernizavimo planą. Bendrovė nustatyta tvarka informacinių sistemų investicijas suderino su Komisija. Bendrovė prognozuoja 2019 m. informacinių technologijų sąnaudas – 462 tūkst. Eur.

Dujų skyrius įvertinęs su Komisija suderintų investicijų projektus bei juose įtvirtintus veiklos sąnaudų pokyčius (patvirtintus 2015 m. spalio 1 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-533, „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ 2015 metų bendrai derinamų investicijų sąrašo“, 2016 m. gruodžio 22 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-451, „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ 2015 metų bendrai derinamų investicijų sąrašo derinimo“, 2017 m. birželio 15 d. Komisijos nutarimu Nr. O3E-239 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ investicijų projekto „Dujų perdavimo sistemos nuotolinės technologinių procesų kontrolės ir dujų apskaitos prietaisų duomenų surinkimo sistemos diegimas“ derinimo“, 2018 m. spalio 17 d. Komisijos nutarimu Nr. O3E-336 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ bendrai derinamų investicijų sąrašo derinimo“), bei atsižvelgdamas į tai, kad Komisijos Pažymoje dėl 2019 m. kainų viršutinės ribos nustatymo, šios sąnaudos buvo įvertintos, bei patikrinęs 2019 m. I ketvirčio šių sąnaudų faktinius duomenis (per 2019 m. I ketv. Bendrovė patyrė 131 tūkst. Eur), siūlo pripažinti Bendrovės planuojamas informacinių technologijų sąnaudas 2020 metams (462 tūkst. Eur), nes šis veiklos sąnaudų pokytis buvo įvertintas Komisijai derinant investicijas į informacines technologijas.

Komandiruočių sąnaudos (104 tūkst. Eur): dėl norminių teisės aktų reikalavimų pasikeitimų: nuo 2018 m. liepos 1 d. įsigaliojus atnaujintam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimui Nr. 526 (LR Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 383 redakcija) „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ dienpinigiai už komandiruotę Lietuvoje sudaro 15 Eur vietoje anksčiau buvusių 5,7 Eur. Preliminariai vertinant, dėl šio norminio akto reikalavimų, reikšmingai išaugs dienpinigių sąnaudos ir komandiruočių sąnaudos per metus, nes

AB „Amber Grid“ didžioji dalis komandiruočių yra susijusi su darbininkų darbu regionuose prie MD, DAS ir DSS. Taip pat, numatomas komandiruočių sąnaudų padidėjimas dėl prasidėjusių GIPL darbų.

Dujų skyrius, įvertinęs teisės aktų pasikeitimus, kurie lemia reikšmingus komandiruočių sąnaudų (104 tūkst. Eur) pokyčius bei atsižvelgdamas į tai, kad 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymoje šios sąnaudos buvo įvertintos bei 2019 m. per I ketv. Bendrovė faktiškai patyrė 9 tūkst. Eur (santykinai mažesnė suma dėl sezoniškumo – metų pradžioje komandiruočių mažiau), siūlo pripažinti Bendrovės pateiktą komandiruočių sąnaudų lygį ir 2020 metams, kadangi minėti reikalavimai galios ir 2020 m. laikotarpiu.

Reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudos (102 tūkst. Eur): Bendrovė nurodė, kad šiai sąnaudų grupei priskiriamos **privalomos** pagal Europos Sąjungos paramos gavimo taisykles projektų viešinimo sąnaudos bei strateginių projektų, susijusių su regioninės rinkos kūrimu, viešinimo sąnaudos: GIPL projekto viešinimo, GIPL darbų pradžios renginio organizavimo (dalinai finansuojama iš Europos Sąjungos paramos), Regioninės rinkos projekto pristatymo renginių sistemos naudotojams organizavimo. GIPL projekto ES finansinės paramos pagal infrastruktūros tinklų priemonę (CEF) numatyta pareiga projekto vykdytojams atlikti projekto komunikaciją (informuoti visuomenę apie projektu vykdomus pokyčius, naudą, rezultatus; suteikti visuomenei ir kitoms suinteresuotoms šalims aktualią projekto eigos informaciją).

Reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudos yra privalomos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriamą Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010, 28 str. 1 dalimi, „Paramos gavėjai ir, prireikus, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad pagal šį reglamentą suteikta parama būtų tinkamai viešinama ir skaidri, kad visuomenė būtų informuota apie Sąjungos vaidmenį įgyvendinant projektus“. Bendrovė pasirinko vieną iš Tinklų Infrastruktūros viešinimo vadovo (*angl. „Grid Infrastructure Communication Toolkit“*); siūlomų alternatyvų – komunikaciją su bendruomenėmis, įsikūrusiomis tose teritorijose, kuriose bus statoma projekto infrastruktūra, organizuojant susitikimus vietinėse bendruomenėse. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus, taip pat į tai, kad 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymoje šios sąnaudos buvo įvertintos bei per 2019 m. I ketv. Bendrovė patyrė 32 tūkst. Eur minėtų sąnaudų, siūlo pripažinti šias **102 tūkst. Eur** sąnaudas, kurios lyginant su 2019 m. patvirtintu minėtų sąnaudų lygiu yra mažesnės 83 tūkst. Eur (2020 m. sąnaudos susijusios su GIPL viešiniu sumažės 83 tūkst. Eur, nes pagrindinis GIPL projekto renginys vyks tik 2019 m.).

Aplinkosaugos sąnaudos (76 tūkst. Eur): aplinkosaugos sąnaudos daugiausia priklauso nuo apyvartinių taršos leidimų (toliau – ATL) kainos svyravimo. Dėl ženklaus ATL kainos augimo (2017 m. kovo mėn. kaina sudarė 5,85 Eur/ATL, 2018 m. kovo mėn. ~11,9 Eur/ATL, 2018 m. rugpjūčio mėn. ~21,3 Eur/ATL, 2019 m. gegužės mėn. ~26 Eur/ATL) numatoma, kad aplinkosaugos sąnaudos bus didesnės nei ankstesniais metais. Prognozuojant aplinkosaugos sąnaudas 2019–2023 m. laikotarpiui, buvo atsižvelgta į 2018 m. rugpjūčio mėn. ATL kainą bei numatomus didesnius išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius, kuriuos lems padidėjusi dujų kompresorių stoties apkrova, ypač nuo 2022 m.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į reikšmingai didėjančias apyvartinių taršos leidimų kainas rinkoje bei į tai, kad perdavimo sistemos operatorius vadovaudamasis teisės aktuose numatytais reikalavimais turi įsigyti apyvartinių taršos leidimus perdavimo sistemoje naudojamiems įrenginiams, taip pat atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymoje pateiktą sąnaudų šių sąnaudų vertinimą, siūlo pritarti Bendrovės siūlymui ir pripažinti 76 tūkst. Eur aplinkosaugos sąnaudas 2020 metams. Pažymėtina, kad 2019 m. I ketv. faktinių apyvartinių taršos leidimų sąnaudų nebuvo patirta, tačiau ATL gali būti įsigijami keliomis dalimis metų eigoje ar netgi kitais metais, atsižvelgiant į kompresorių darbo intensyvumą ir ATL kainų kitimo tendencijas (vėliausiai – sekančių metų pradžioje, ateinant atsiskaitymo už taršą terminui).

Automobilių nuomos sąnaudos (362 tūkst. Eur): Bendrovei atnaujinant automobilių parką bei perėjus prie dalies automobilių nuomos (Bendrovės nuosavybėje paliekami ne senesni nei 5 metų automobiliai), 2020 m. nuomos sąnaudos sieks 391 tūkst. Eur. Įvertinus tai, kad Bendrovės

nuosavybėje liks tik dalis automobilių, atitinkamai mažės remonto sąnaudos, ir OPEX_(be DU) padidėjimas dėl automobilių nuomos sieks 362 tūkst. Eur.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad Bendrovė siekia išgryninti savo pagrindinę veiklą, daugiau resursų skirti perdavimo sistemos operatoriaus funkcijų vykdymui bei įvertindamas tai, kad 2020 m. 400 tūkst. Eur mažės investicijų programoje transporto priemonių įsigijimui numatytos investicijų apimtys, bus mažesnės planuojamos transporto turto grupės reguliuojamo turto vertė (400 tūkst. Eur), nusidėvėjimo sąnaudos (57 tūkst. Eur) ir remonto sąnaudos (29 tūkst. Eur), siūlo pritari automobilių nuomos alternatyvai bei pripažinti pagrįstomis 362 tūkst. Eur automobilių nuomos sąnaudas.

Kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudos (427 tūkst. Eur): Bendrovei atnaujinant nusidėvėjusius kompiuterius ir perėjus prie dalies kompiuterių nuomos, 2020 m. OPEX_(be DU) sąnaudos padidės **194 tūkst. Eur**. Pažymėtina, kad kartu su kompiuterine įranga bus nuomojamos programinės įrangos, serverių atnaujintos licencijos, jų nuomos kaina turėtų sudaryti apie **233 tūkst. Eur**.

Remiantis Bendrovės pateikta informacija, iš 350 vienetų kompiuterių visai nusidėvėję yra apie 300 vnt. Pažymėtina, kad kompiuteriai, kuriems nesuėjo 4 metų tarnavimo laikas, bus naudojami ir toliau, tačiau 4 metams praėjus, bus išigyjami kompiuteriai pagal nuomos sutartį. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad dėl perėjimo prie nuomos modelio, 2020 m. 126 tūkst. Eur mažės investicijų programoje kompiuterinės technikos įsigijimui numatytos investicijų apimtys, o ateinančiais laikotarpiais bus mažesnės planuojamos kompiuterinės technikos turto grupės reguliuojamo turto vertė (126 tūkst. Eur) ir nusidėvėjimo sąnaudos (32 tūkst. Eur), siūlo kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudas (427 tūkst. Eur) pripažinti pagrįstomis.

Mokesčio Komisijai sąnaudos (533 tūkst. Eur): vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo redakcija, galiosiančia nuo 2019 m. liepos 1 d., Bendrovei nuo minėtos datos keičiasi mokėtinų įmokų Komisijai dydis – padidėja nuo 0,7 proc. perdavimo veiklos pajamų iki 1,37 proc. perdavimo veiklos pajamų. Mokesčio Komisijai padidėjimas padidins 2020 m. OPEX_(be DU) 533 tūkst. Eur (162,2 tūkst. Eur padidėjimas už 2019 m. + 370,4 tūkst. Eur padidėjimas už 2020 m. (370,4 = 387*1,37/0,7-387). Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo pasikeitimą, siūlo 533 tūkst. Eur mokesčio Komisijai sąnaudas pripažinti pagrįstomis bei minėtu dydžiu padidinti 2020 m. OPEX_(be DU) lygį.

Elektros energijos sąnaudos (81 tūkst. Eur): nepriklausomo elektros energijos gamintojo parduodamos elektros energijos kainos padidėjimas 43 proc. 2019 m. (į 2019 m. nustatytąjį OPEX_(be DU) šis sąnaudų padidėjimas nebuvo įskaičiuotas). Šis faktorius padidins 2020 m. OPEX_(be DU) 81 tūkst. Eur. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad pagal Metodikos 14.3.1.2 papunktį OPEX_(be DU) kasmet yra indeksuojamas vidutinio metinio vartotojų kainų indekso pokyčiu (įvertinus efektyvumą – 1 proc.), Bendrovei taikomas pajamų viršutinės ribos nustatymo principas, kuris nenumato kiekvienos sąnaudų eilutės peržiūrėjimo antrisiais-penktisiais reguliavimo periodo metais, siūlo 81 tūkst. Eur elektros energijos sąnaudas netraukti kaip reikšmingą Bendrovės sąnaudų pokytį (Cx), nes Dujų skyriaus vertinimu šių sąnaudų pokytis neturės įtakos Operatoriaus veiklai.

Dujų skyrius pažymi, kad Metodikos 14.3 papunktis numato operacinių sąnaudų nustatymo principus. Metodikos 8.9 papunktis, įtvirtina galimybę įvertinti pagrįstus reikšmingus sąnaudų pokyčius, kurie turi įtakos perdavimo sistemos operatoriaus veiklai. Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktus argumentus bei faktinius 2019 m. I ketv. Bendrovės duomenis, siūlo įvertinti išvardintus Bendrovės pateiktus sąnaudų pokyčius, kurie taip pat buvo vertinami Pažymoje skaičiuojant 2019 metų kainų viršutinės ribas.

Apibendrintas Dujų skyriaus sąnaudų pokyčių vertinimas pateiktas 4 lentelėje (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Bendrovės OPEX_(be DU) sąnaudos (reikšmingi sąnaudų pokyčiai) (tūkst. Eur)

Nr.	Rodiklis	Tūkst. Eur
1.	2019 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	8 409
2.	2019 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5	9 584

	<i>papunkčius (įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį)</i>		
3.	<i>2020 m. skaičiuojamas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius</i>	8 543,54	
4.	<i>Sąnaudų pokyčiai pagal Metodikos 8.9 papunktį (Cx):</i>		
		<i>Bendrovės siūlymas:</i>	<i>Dujų skyriaus vertinimas:</i>
4.1.	<i>Informacinių technologijų sąnaudos</i>	462	462
4.2.	<i>Diagnostikos sąnaudos</i>	348	348
4.3.	<i>Reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudos (GIPL viešinimo sąnaudos)</i>	102	102
4.4.	<i>Aplinkosaugos sąnaudos</i>	76	76
4.5.	<i>Komandiruočių sąnaudos</i>	104	104
4.6.	<i>Automobilių nuomos sąnaudos</i>	362	362
4.7.	<i>Kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudos</i>	427	427
4.8.	<i>Mokesčio Komisijai sąnaudos</i>	533	533
4.9.	<i>Elektros energijos sąnaudos</i>	81	0
5.	<i>2020 m. nustatytas OPEX (be DU) lygis, įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 punktą</i>	11 038,54	10 957,54

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas bei įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo numatyti 2020 m. Bendrovės OPEX (be DU) sąnaudų lygį 10 957,54 tūkst. Eur, įvertinus 2 414 tūkst. Eur vertės pagrįstus reikšmingus sąnaudų nuokrypius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį (įvertinus 462 tūkst. Eur informacinių technologijų sąnaudų; 348 tūkst. Eur diagnostikos sąnaudų; 104 tūkst. Eur komandiruočių sąnaudų; 102 tūkst. Eur sąnaudų susijusių su GIPL viešiniu; 76 tūkst. Eur aplinkos apsaugos sąnaudos (ATL); 362 tūkst. Eur automobilių nuomos sąnaudų; 427 tūkst. Eur kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudų; 533 tūkst. Eur mokesčio Komisijai); 2020 m. OPEX (be DU) lygis yra 12,5 proc. didesnis, negu 2019 m. nustatytas šių sąnaudų lygis.

2.3.4. OPEX (DU) sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 14.4 papunkčiu, OPEX_(DU) dydis visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujo reguliavimo periodo metų, nustatomas įvertinus Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį ateinantiems metams ir efektyvumo rodiklį ir skaičiuojamas pagal 2 formulę:

$$OPEX_{t+n(DU)} = OPEX_{t+1(DU)} \times \prod_{n=2}^5 \left(1 + \frac{\Delta DU_{t+n} - e}{100} \right); \text{Eur} \quad (2)$$

čia:

OPEX_{t+n(DU)} – darbo užmokesčio sąnaudos antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

OPEX_{t+1(DU)} – darbo užmokesčio sąnaudos pirmaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

ΔDU_{t+n} – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis n-tiesiems metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos 14.4 papunktį bei pirmaisiais reguliavimo periodo metais nustatytą personalo sąnaudų lygį – 9 217,21 tūkst. Eur, 2020 metams Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį (6,4 proc.) bei efektyvumą (1 proc.), suskaičiavo darbo užmokesčio sąnaudas 2020 metams – 9 714,94 tūkst. Eur (9217,21*(1+(0,064-1/100))=9714,94).

Pažymėtina, kad nustatant 2020 m. $OPEX_{(DU)}$ lygį – 9 714,94 nebuvo įvertinta korekcija pagal Metodikos 14.4.2 papunktį, nes dar nėra paskelbtų aktualių faktinių Finansų ministerijos duomenų. Ši korekcija bus atliekama 2020 metais, turint faktinius rodiklius.

Bendrovė, atsižvelgdama į Metodikos 8.9 papunktį, numatanti galimybę įvertinti reikšmingus sąnaudų pasikeitimus, turinčius įtakos reguliuojamai veiklai, pateikė prognozuojamus nuokrypius bei jų pagrindimą.

OPEX (DU) sąnaudų pokyčių vertinimas, vadovaujantis Metodikos 8.9 papunkčiu (Cx):

Darbo užmokesčio ir su juo susijusios sąnaudos: darbo užmokesčio sąnaudų didėjimą lemia pokyčiai Bendrovės veikloje, paskutiniaisiais metais įsteigtos naujos pareigybės, susijusios su teisės aktų reikalavimais:

2018 m. įsigalioję naujos redakcijos Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas bei Europos Sąjungos Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas lėmė tokius pokyčius: pasikeitė teisinis reguliavimas, AB „Amber Grid“ įgijo II kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės bei ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojo statusus, atsirado naujų funkcijų. Kibernetinio saugumo užtikrinimo organizavimui, saugumo priemonių įgyvendinimui, duomenų apsaugos reglamento nuostatų įgyvendinimui ir kontrolei steigiami atitinkami nauji etatai. Darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimas (be socialinio draudimo sąnaudų) – **104 tūkst. Eur** (planuojami 3 nauji darbuotojai).

Dujų skyrius įvertinęs Bendrovės argumentaciją bei teisinės bazės pasikeitimus, sutinka su naujų pareigybių poreikiu dėl kibernetinio saugumo užtikrinimo. Tačiau numatant darbo užmokesčio sąnaudas, atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 60,48 tūkst. Eur sąnaudos) bei prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį t+1 laikotarpiu (6,4 proc.) siūlo 2020 m. kibernetinio saugumo užtikrinimui skirti $60,48 \cdot (1 + (0,064 - 1/100)) = 63,75$ tūkst. Eur. Pažymėtina, kad vadovaujantis Bendrovės pateiktais pagrindžiančiais dokumentais, 2018 m. pab. buvo priimti 2 nauji darbuotojai kibernetiniam saugumui užtikrinti. Šiuo metu ieškomas dar vienas darbuotojas (planuojama jį priimti 2019 m. birželio-liepos mėn.).

Latvijoje atvėrus vidinę rinką, atsirado tiesioginis poreikis vykdyti Europos Komisijos Reglamento (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas (toliau – Sąveikos kodeksas), reikalavimus 24/7 režimu. Atsižvelgiant į tai, perdavimo sistemos operatoriui buvo priskirtos papildomos funkcijos, susijusios su komercinių srautų perdavimo sistemoje administravimu, t. y. nominacijų priėmimas bei derinimas su kaimyniniais (gretimais) operatoriais 24/7 režimu, pajėgumų skirstymas bei administravimas 24/7 režimu, tarptautinių sutarčių su gretimais sistemų operatoriais administravimas ir priežiūra. Šioms funkcijoms vykdyti steigiami nauji etatai. Darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimas (be socialinio draudimo sąnaudų) – **66 tūkst. Eur** (planuojami 3 nauji darbuotojai). Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės argumentaciją bei naujas Bendrovės funkcijas dėl Sąveikos kodekso reikalavimų įgyvendinimo, įvertina naujų pareigybių kūrimo poreikį, tačiau numatant darbo užmokesčio sąnaudas, atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 60,48 tūkst. Eur sąnaudos) bei į prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį t+1 laikotarpiu (6,4 proc.), siūlo 2020 m. numatyti darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimą dėl Reglamento įgyvendinimo $60,48 \cdot (1 + (0,064 - 1/100)) = 63,75$ tūkst. Eur. Pažymėtina, kad vadovaujantis Bendrovės pateiktais dokumentais, jau 2018 m. buvo pasamdyti 3 nauji darbuotojai minėtoms funkcijoms įgyvendinti.

Dėl 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas (toliau – Tarifų tinklo kodeksas)

nuostatų vykdymo, pastangų harmonizuoti tarifus Baltijos šalių regione bei padidėjusių, reikalaujančių didelio detalumo, Komisijos reikalavimų reguliavimo srityje (pvz., derinant investicijas), atsirado naujos funkcijos. Taip pat išaugo teisinių vidinių paslaugų kiekis dėl didėjančios veiklos apimties bendradarbiaujant su kitais PSO (sudaromos sutartys, organizuojami pirkimai, rengiamos taisyklės) regioninės rinkos vystymo, taisyklių harmonizavimo ir kitais bendrais projektais. Dėl intensyvesnio reguliavimo, tarifų tinklo kodekso, teisinių klausimų apimties padidėjimo reikalingi 3 nauji darbuotojai, o planuojama sąnaudų suma 2020 m. – **105 tūkst. Eur.** Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės argumentaciją bei naujas Bendrovės funkcijas dėl Tarifų tinklo kodekso reikalavimų įgyvendinimo, sutinka su naujų pareigybių kūrimo poreikiu, tačiau atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 60,48 tūkst. Eur sąnaudos) bei į prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį t+1 laikotarpiu (6,4 proc.), siūlo 2020 m. numatyti darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimą dėl tarifų tinklo kodekso įgyvendinimo $60,48 \cdot (1 + (0,064 - 1/100)) = 63,75$ **tūkst. Eur.** Pažymėtina, kad vadovaujantis Bendrovės pateiktais dokumentais, 2019 m. buvo įdarbinti 2 nauji darbuotojai (2 papildomi teisininkų etatai). Taip pat 2019 m. Bendrovė planuoja sukurti papildomą etatą specialistui, dirbsiančiam reguliavimo srityje.

Bendrovė pažymi, kad pasikeitė teisės aktų reikalavimai: Lietuvos Respublikos darbo kodekso 118 str. 4 d. įtvirtino nuostatą, kad tais atvejais, kai darbuotojas pasyviai budi namie (yra ne darbovietėje, bet yra pasirengęs atlikti tam tikrus veiksmus ar atvykti į darbovietę, kilus būtinybei įprastiniu poilsio laiku), darbuotojui turi būti mokama ne mažesnė kaip 20 % dydžio vidutinio darbo užmokesčio per mėnesį priemoka. Bendrovėje daliai įrenginių (DSS įrangai, DKS įrangai, IT sistemoms) turi būti užtikrinamas 24/7 priežiūros režimas, todėl įprastiniu poilsio laiku pasyviai budi dalis darbuotojų. Metinė priemokų suma už šį budėjimą 2020 m. sudarys **118 tūkst. Eur.** 2019 m. pilnai vykdomas Dujų skirstymo stočių darbuotojų pasyvus budėjimas, vienu metu budi apie 10 darbuotojų. 2019 m. planuojama vykdyti ir IT darbuotojų pasyvų budėjimą, vienu metu yra poreikis budėti 2 darbuotojams – infrastruktūros ir informacinių sistemų veikimo užtikrinimui, todėl numatytos sąnaudos dėl IT darbuotojų budėjimo 2020 m. papildomai išaugs 20 tūkst. Eur (2019 m. buvo patvirtintos 98 tūkst. Eur). Dujų skyrius, atsižvelgdamas į 2019 m. kainų viršutinių ribų nustatymo metu atliktą šių sąnaudų vertinimą (2019 m. Pažymoje pripažinta 98 tūkst. Eur) ir į prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį t+1 laikotarpiu (6,4 proc.), įvertinus 1 proc. efektyvumo, siūlo 2020 m. numatyti darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimą dėl priemokų už budėjimą $98 \cdot (1 + (0,064 - 1/100)) = 103,3$ **tūkst. Eur.**

Atsižvelgiant į Valstybinės darbo inspekcijos išaiškinimą dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 107 str. 4 d. taikymo, jeigu kelionė į komandiruotę vyko po darbo dienos valandų, tai darbuotojui kelionės laikas yra įskaitomas į darbo laiką ir apmokamas kaip faktiškai dirbtas laikas, o už poilsį pirmą darbo dieną po kelionės paliekamas darbuotojo darbo užmokestis. Darbo užmokestis (be socialinio draudimo sąnaudų) dėl šios priežasties didėja **39 tūkst. Eur** (apskaičiuota remiantis 2018 m. faktiniais duomenimis). Dujų skyrius, atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus bei į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 39 tūkst. Eur sąnaudos), siūlo šias sąnaudas pripažinti, kaip pagrįstas ir analogišką 39 tūkst. Eur lygį įtraukti į 2020 metus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimais, nuo 2019 m. nustatoma nauja įmoka į ilgalaikio darbo išmokų fondą, kuri sudarys 0,16 proc. darbo užmokesčio, t. y. bus tokio paties dydžio kaip ir garantinio fondo įmoka. Šių sąnaudų suma 2019 m. – **24 tūkst. Eur.**

Dujų skyrius, įvertinęs Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo reikalavimų pasikeitimą bei į 2018 m. spalio 25 d. Komisijos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 24 tūkst. Eur sąnaudos), siūlo atsižvelgti į Bendrovės siūlymą bei pripažinti pagrįstomis 24 tūkst. Eur sąnaudas.

5 lentelėje pateikiamas reikšmingų Bendrovės OPEX_(DU) sąnaudų pokyčių vertinimas 2020 metams (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Bendrovės OPEX_(DU) sąnaudos (reikšmingi sąnaudų pokyčiai) (tūkst. Eur)

Nr.	Rodiklis	Tūkst. Eur	
1.	2019 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	9 217	
2.	2019 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius (įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį)	9 559	
3.	2020 m. skaičiuojamas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	9 714,94	
4.	Sąnaudų pokyčiai pagal Metodikos 8.9 papunktį (Cx):		
		Bendrovės siūlymas:	Dujų skyriaus vertinimas:
4.1.	OPEX (DU) dėl kibernetinio saugumo	104	63,75
4.2.	OPEX (DU) dėl Europos Komisijos Reglamento (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas	66	63,75
4.3.	OPEX (DU) dėl Tarifų tinklo kodekso įgyvendinimo	105	63,75
4.4.	OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pasikeitimo (budėjimas)	118	103,3
4.5.	OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pasikeitimo (kelionės ne darbo metu)	39	39
4.6.	OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo (išmoka į ilgalaikio darbo išmokų fondą)	24	24
5.	2020 m. nustatytas OPEX _(DU) lygis, įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 punktą	10 170,94	10 072,5

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas bei įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo numatyti 2020 m. Bendrovės OPEX_(DU) sąnaudų lygį 10 072,5 tūkst. Eur, įvertinus 357,55 tūkst. Eur vertės pagrįstus reikšmingus OPEX_(DU) sąnaudų nuokrypius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį. 2020 m. OPEX_(DU) lygis yra 5,1 proc. didesnis, negu nustatytas 2019 m. šių sąnaudų lygis.

2.3.5. Mokesčių sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 14.5 papunkčiu, šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis galiojančiais mokesčius reglamentuojančiais teisės aktais. Mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš pajamų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas mokesčių sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) pajamų viršutinė riba, planuojamas investicijas.

Bendrovė, vadovaudamasi galiosiančiais teisės aktais, apskaičiavo 2020 m. mokesčių sąnaudų lygį – 1 879,0 tūkst. Eur. Lyginant su 2018 m. faktiniais duomenimis (1 847,9 tūkst. Eur), šios sąnaudos didėja 1,7 proc., tačiau lyginant su 2019 m. Komisijos nustatytu mokesčių sąnaudų lygiu – šios sąnaudos nesikeičia.

Dujų skyrius, įvertinęs Metodikos nuostatas, teisės aktų reikalavimus bei pateiktą informaciją, siūlo 2020 m. mokesčių sąnaudų nustatyti 1 879 tūkst. Eur, t. y. palikti 2019 m. Komisijos nustatytą mokesčių sąnaudų lygį.

2.4. Investicijų grąžos nustatymas

Vadovaujantis Metodikos 14.6 papunkčiu, investicijų grąža nustatoma atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą r (procentais):

$$ROI_{pso} = \frac{r \times RAB_{pso}}{100} ; \text{Eur} \quad (3)$$

čia:

ROI_{pso} – investicijų grąža, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, nustatoma pagal vidutinę svertinę kapitalo kainą (WACC), proc.;

RAB_{pso} – gamtinių dujų perdavimo paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, apskaičiuota pagal Metodikos 6 formulę, Eur.

Bendrovė nurodo, kad ilgalaikio turto vertė 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro 227 431 tūkst. Eur (žr. 6 lentelę). Turto vertė kinta dėl numatomų 2019 m. investicijų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pokyčio, įvertinant transporto ir IT turto grupių reguliuojamos turto vertės ir nusidėvėjimo sąnaudų pokyčius dėl perėjimo prie minėtų turto objektų nuomos. Lyginant su 2018 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto verte 218 268 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. – didėja 9 163 tūkst. Eur.

6 lentelė. Reguluojamo turto vertė (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 2019-12-31 (2+3-4-5+6-7-8-9+10/2-11)	Tūkst. Eur	227431
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2019 sausio 1 d. (ataskaitinio laikotarpio pradžioje)	„-“	287 201
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2019 m. (ataskaitinius metus)	„-“	38 116
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 2019 m. (ataskaitinius metus)	„-“	13 652
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2019 gruodžio 31 d. (ataskaitinių metų pabaigai)	„-“	96
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2019 m. gruodžio 31 d. (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje)	„-“	2 743
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė balansinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	„-“	84 114
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	„-“	-
9.	Nebaigtos statybos vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai 2019 m. gruodžio 31 d.	„-“	2 726
10.	Turto dalis, finansuota kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo 2019 m. gruodžio 31 d.	„-“	-
11.	Turto, kuris buvo atnaujintas įvykdžius su Komisija suderintas investicijas, likutinė vertė, 2019 m. gruodžio 31 d.	„-“	-

Investicijų grąžos norma r nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“. WACC nustatoma reguliavimo periodui ir kasmet koreguojama atsižvelgiant į skolinto kapitalo kainos pokytį. WACC skaičiuojama pagal 4 formulę:

$$r = WACC = R_d \times W_D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times W_E, \quad (4)$$

$$R_e = R_f + \beta \times R_{erp}$$

2020 m. vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) gamtinių dujų perdavimo veiklai siekia 3,33 proc. Pažymėtina, kad WACC pagal faktinį skolinimąsi nebuvo perskaičiuotas, nes šiuo metu dar nėra 2020 m. I pusmečio faktinių Bendrovės duomenų, kurie turi būti naudojami WACC skaičiavimuose. Tačiau minėtas perskaičiavimas bus atliktas ateityje.

Įvertinęs ilgalaikio turto vertę 2019 m. gruodžio 31 d. – 227 431 tūkst. Eur bei vidutinę svertinę kapitalo kainą (WACC), Dujų skyrius suskaičiavo investicijų grąžą, priskirtą perdavimo veiklai (ROI_{pso}) – 7 573,5 tūkst. Eur ($227\,431 \cdot 0,0333 = 7\,573,5$).

Dujų skyrius siūlo vertinti 2020 metams investicijų grąžos normą 3,33 proc., o investicijų grąžos dydį – 7 573,5 tūkst. Eur.

2.5. 2014–2018 m. investicijų grąžos neatitikties vertinimas

Nepakankamos ir perteklinės pajamos, gautos už perdavimo paslaugas, bazinių sąnaudų, koreguotinių pagal Metodiką, nuokrypiai, investicijų grąžos neatitiktis ir kiti pagrįsti sąnaudų / pajamų nuokrypiai nuo Komisijos nustatytų ar suderintų rodiklių, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai ir yra kaupiami reguliavimo sąskaitoje, apskaičiuotoje vadovaujantis Metodikos III skyriaus II skirsnyje numatytais principais.

2014–2018 metų reguliavimo periodui dėl gamtinių dujų įmonės veiklos efektyvumo, t. y. dėl OPEX su efektyvumo taikomas viršpelnio koregavimas atliekamas vadovaujantis Metodikos 22 punktu. Pažymėtina, kad 2014–2018 metų reguliavimo periodo investicijų grąžos neatitikties vertinimas atliekamas vadovaujantis minėtu laikotarpiu galiojančiais vertinimo principais.

Jeigu reguliuojamos veiklos visų penkerių reguliavimo periodo metų investicijų grąža, įvertinus taikytinų koregavimo koeficientų įtaką, yra didesnė daugiau kaip 2 procentais, palyginus su nustatyta atitinkamų metų investicijų grąža (pirmoji teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba), kitiems metams ir (arba) nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams šios veiklos kainos viršutinė riba mažinama 50 proc. pirmąją teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribą viršijančia suma, kuri yra skaičiuojama pagal 5 formulę:

$$G_1 = (ROI_f - 1,02 ROI_i) / 2 ; \text{Eur} \quad (5)$$

čia:

G_1 – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų ir (arba) kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų grąža viršija nustatytąją daugiau kaip 2 proc., (Eur);

ROI_i – nustatyta investicijų grąža per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, (Eur);

ROI_f – faktinė investicijų grąža per visą reguliavimo periodą, (Eur);

Jei gamtinių dujų įmonės investicijų grąža padidėja už Komisijos nustatytą atitinkamos veiklos investicijų grąžą daugiau kaip 6 procentais (antroji teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba), nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams viršutinė riba mažinama visa investicijų grąža, viršijančia sumą virš antrosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos, ir 50 proc. investicijų grąža, viršijančia sumą virš pirmosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos. Šiuo atveju suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, skaičiuojama pagal 6 formulę:

$$G_2 = ROI_f - 1,04 ROI_i; \text{Eur} \quad (6)$$

čia:

G_2 – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų grąža viršija nustatytąją daugiau kaip 6 proc., (Eur);

ROI_i – nustatyta investicijų grąža per visą reguliavimo periodą, priskirtina paslaugai, (Eur);
 ROI_f – faktinė investicijų grąža per visą reguliavimo periodą (Eur).

Remiantis Komisijos 2014, 2015, 2016, 2017 ir 2018 metams kainų viršutinių ribų nustatymo/koregavimo pažymų informacija, bendra 2014-2018 metams perdavimo paslaugai nustatyta ROI sudarė 62 519 tūkst. Eur (žr. 7 lentelės 3 eilutę). Remiantis Bendrovės metinėmis 2014, 2015, 2016, 2017 ir 2018 metų gamtinių dujų įmonės pajamų ir sąnaudų ataskaitomis, faktinė 2014-2018 m. ROI, apskaičiuota kaip perdavimo paslaugos pajamų ir sąnaudų skirtumas, siekė 74 176 tūkst. Eur (žr. 7 lentelės 4 eilutę). 2014-2018 m. ROI viršijimas sudaro 11 656,9 tūkst. Eur (74 176-62 519=11 657).

7 lentelė. 2014-2018 m. investicijų grąžos neatitikties vertinimas (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Gamtinių dujų perdavimo paslauga					2014-2018 (4+5+6+7+8)**
			2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Nustatyta investicijų grąžos norma t-aisiais metais	%	7,09%	7,09%	7,09%	7,09%	7,09%	
2.	Licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė (prognuozuota, nustatant atitinkamų metų KVR)	tūkst. Eur	153 898	179 330	188 293	188 445	171 829	881 796
3.	Nustatyta investicijų grąža	tūkst. Eur	10 911,3	12 714,5	13 350,0	13 360,8	12 182,7	62 519
4.	Faktinė investicijų grąža	tūkst. Eur	10 859,0	14 105,8	23 050,1	19 259	6 903	74 176
5.	Faktinė investicijų grąžos norma*	%	7,0%	8,6%	12,8%	11,0%	4,0%	
6.	Nustatytos grąžos viršijimas (4 eil. - 3 eil.)	tūkst. Eur	-52,3	1 391,3	9 700,1	5 897,7	-5 279,9	11 656,9
7.	Nustatytos grąžos viršijimas dėl veiklos efektyvumo	tūkst. Eur						3 344,7
8.	Pirmoji (2 proc.) teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba (3 eil. x 0,02)	tūkst. Eur	218,2	254,3	267,0	267,2	243,7	1 250,4
9.	Antroji (6 proc.) teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba (3 eil. x 0,06)	tūkst. Eur	654,7	762,9	801,0	801,6	731,0	3 751,2
10.1.	Pirmosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos viršijimas (9 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil. > 9 eil.)**	tūkst. Eur						
10.2.	Pirmosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil. < 9 eil., bet > 8 eil.)**	tūkst. Eur						2 094,3
11.	Antrosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-9 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil. > 9 eil.)**	tūkst. Eur						
12.	Koreguotinas nustatytos investicijų grąžos viršijimas (6 eil.-7 eil.+10 eil./2 + 11 eil.)**	tūkst. Eur						9 359,3

Taip pat, Bendrovė 2019 m. gegužės 12 d. raštu Nr. 7-291-368 ir 2019 m. gegužės 20 d. raštu (Reg. Nr. R1-4690) pateikė papildomą informaciją dėl Bendrovės vykdomos veiklos efektyvumo (operacinių sąnaudų suefektyvinimo per 2014-2018 m.).

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją dėl 2014-2018 m. efektyvumo bei atsižvelgdamas į Metodikos 23 punktą, nustatė, kad viešųjų pirkimų konkurencijos didinimo bei derybų dėl galutinės tiekiamos paslaugos kainos rezultatas (1 339 tūkst. Eur) nėra laikomas Bendrovės efektyvumu (žr. 8 lentelę). Taip pat, Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Komisijos 2016 m. gruodžio 15 d. pažymoje Nr. O5-357 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ bendrai derinamų investicijų sąrašo derinimo“ pateiktą 88,3 tūkst. Eur metinį sutaupymą dėl dujų perpumpavimo naudojant mobilių kompresorių (į eksploataciją buvo įvestas 2018 m.), siūlo minėtą sutaupymą įvertinti ir atitinkamai pripažinti 85 tūkst. Eur Bendrovės efektyvumu (173-88,3=84,7 tūkst. Eur). Bendrovės veiklos efektyvumo vertinimas už 2014-2018 m. yra pateiktas 8 lentelėje.

8 lentelė. Veiklos efektyvumo vertinimas (tūkst. Eur)

Veiklos sritis	Sąnaudų rūšis	Bendrovės pateikti sutaupymai dėl veiklos efektyvumo, tūkst. Eur	Dujų skyriaus siūlymas vertinti/pripažinti veiklos efektyvumą, tūkst. Eur
Veiklos optimizavimas (2014-2018 m.)	Darbo užmokesčio sąnaudos (DU)	2 111	2 111
Veiklos optimizavimas (2014-2018 m.)	Socialinio draudimo sąnaudos (Sodra) (įskaitant įmokas į garantinį fondą)	658	658
Magistralinių dujotiekių sandarumo tikrinimas	Linijinės dalies remontas ir techninė priežiūra	131	131
Kuro sąnaudos	Transporto priemonių kuro sąnaudos	215	215
Dujų perpumpavimas naudojant mobilių kompresorių (2018 m)	Dujų sąnaudos technologinėms reikmėms	173	85
Eksploatavimo sutartys (remontas/izoliavimas; derybų efektyvumas)	Linijinės dalies remontas ir techninė priežiūra	79	0
Eksploatavimo sutartys (katodinių stočių remontas)	Kitų dujų sistemų objektų remontas ir techninė priežiūra	279	0
Eksploatavimo sutartys (katodinių stočių remontas)	Kitų dujų sistemų objektų remontas ir techninė priežiūra	53	0
Reguliavimo apskaitos sistemos aprašo pagal VKEKK keliamus reikalavimus parengimas Bendrovės vidiniais resursais	Konsultacijų sąnaudos	145	145
Eksploatavimo sutartys (remontas/izoliavimas; derybų efektyvumas)	MD atkasimo-užkasimo, vamzdyno ir izoliacijos remonto sąnaudos	291	0
Eksploatavimo sutartys (remontas/izoliavimas; derybų efektyvumas)	MD Ivacevičiai - Vilnius - Ryga remonto sąnaudos	123	0
Eksploatavimo sutartys (remontas/izoliavimas; derybų efektyvumas)	MD atkarpos perizoliavimo darbai (remonto sąnaudos)	154	0
Eksploatavimo sutartys (diagnostika /pirkimo proceso efektyvumas)	MD diagnostika	253	0
Eksploatavimo sutartys (remontas/izoliavimas; derybų efektyvumas)	MD į Kaliningradą remonto sąnaudos	107	0
Iš viso:		4 771	3 344,7

2014-2018 m. laikotarpio investicijų gražos neatitiktis (viršpelnis), suskaičiuota pagal Metodikos 22 punktą siekia 9 359,3 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad viršpelnio skaičiavimuose yra įvertintas 3 344,7 tūkst. Eur Bendrovės efektyvumas.

Pažymėtina, kad Bendrovė 2019 m. gegužės 22 d. raštu (reg. Nr. R1-4740) pranešė, kad atsižvelgdama į Metodikos 25.7 papunkčio nuostatą dėl investicijų gražos viršijimo išdėstymo bei skolinto kapitalo kainos viršutinės ribos (nurodytos Komisijos svetainėje prie WACC skaičiavimo) taikymo, nusprendė 2014-2018 m. laikotarpio viršpelinį 9 359,3 tūkst. Eur gražinti per 2020 metus.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas bei įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo 2020 m. įvertinti 9 359,3 tūkst. Eur investicijų gražos neatitiktį (viršpelinį). Taip pat Dujų skyrius siūlo 3 344,7 tūkst. Eur sutaupymus pripažinti Bendrovės veiklos efektyvumu.

3. Perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimas 2020 m.

Dujų skyrius siūlo 2020 metams numatyti 36 073,93 tūkst. Eur pajamų viršutinę ribą (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinės ribos skaičiavimas (tūkst. Eur)

	2019 m.	2020 m.
Sąnaudos technologinėms reikmėms (1)	3 406,44	3 707,76
Nusidėvėjimo sąnaudos (2)	12 226,0	11 243,0
OPEX (be DU) (3)	9 584,0	10 957,54
OPEX (DU) (4)	9 559,2	10 072,5
Mokesčių sąnaudos (5)	1 879,0	1 879,0
Investicijų grąža (6)	7 268,32	7 573,46
Pajamų lygis (2020 m.) (1+2+3+4+5+6)	43 922,96	45 433,26
Investicijų grąžos neatitiktis (viršpelnis) už 2014-2018 m. (7)	-	-9 359,33
Pajamų lygis (2020 m.) įvertinus investicinės grąžos neatitiktį (viršpelinį) už 2014-2018 m. laikotarpį (1+2+3+4+5+6+7)	43 922,96	36 073,93

Dujų skyriaus suskaičiuota 2020 m. nustatyta pajamų viršutinė riba 36 073,93 tūkst. Eur yra 17,87 proc. mažesnė negu 2019 m. Komisijos nustatytas Bendrovės pajamų lygis (43 922,96 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad 2020 m. pajamų viršutinės ribos arba pajamų lygio mažėjimą iš esmės lemia 2014-2018 m. investicijų grąžos viršijimas – 9 359,33 tūkst. Eur.

5. Baigiamosios nuostatos

Vadovaudamasis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 1 ir 15 dalimis, Metodika ir atsižvelgdamas į Bendrovės 2019 m. balandžio 12 d. raštu Nr. 7-291-368, 2019 m. gegužės 3 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4142), 2019 m. gegužės 6 d. raštu Nr. 7-320-26, 2019 m. gegužės 20 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4690), 2019 m. gegužės 22 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4740), 2019 m. gegužės 24 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-4790) pateiktą medžiagą, Dujų skyrius siūlo Komisijai 2020 metams nustatyti akcinei bendrovei „Amber Grid“ pajamų viršutinę ribą 36 073,93 tūkst. Eur, įsigaliosiančią 2020 m. sausio 1 d.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimo 2020 metams“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus patarėja

Marta Vorobjova-Derkač

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, info@enmin.lt
2. AB „Amber Grid“, info@ambergrid.lt
3. AB „Achema“, sekretoriatas@achema.com
4. AB „Energijos skirstymo operatorius“, info@eso.lt
5. UAB „Lietuvos energijos tiekimas“, info@letiekimas.lt